

leto

številka

FEB 1977

7. 1977. 1

498

GLAS PODZEMLJA

1
9
1
0

Društvo za raziskovanje jam Ljubljana

DRUŠTVO ZA RAZISKOVANJE JAM LJUBLJANA

G L A S P O D Z E M L J A

leto VII, št. 1, febr. 1977

V S E B I N A

Odlok o določitvi prepovedanih con

Rojšek Ž., Preureditev lokala

" Udeležba na ekskurzijah od maja do
nov. 1976.

Krašovec M., Raziskovanje Jame Pikel v Savinjski dolini

Smerdu R., Jamarski " S R E Č N O " !

Simonič T., Zakaj sem postal jamar ?

Sabolek J., Oh ti težki prasci, oj ti rukzaki,
• ali Gamsova 76!

Brancelj A. in dr., Kanin 1976.

Rojšek D. in Anđelić J., Nekaj praktičnih nasvetov pri uporabi vrvene tehnike za obvladovanje brezen.

J.J., Utrinek

— več kratkih sporočil in novic

Priloga : nova, že veljavna PRAVILA DZRJL .

Na podlagi tretjega odstavka 198. člena zakona o
ljudski obrambi ("Uradni list SFRJ" št.22/74
izdaja Zvezni izvršni svet

O D L O K

o DOLOČITVI PREPOVEDANIH CON

1. Za prepovedane cone za gibanje, prebivanje ali
nastanjanje tujih državljanov se določajo tile
kraji:

V socialistični republiki Sloveniji:

- območje planine Kočevski rog, ki obsega vasi
Gradeno, in Brezovica, Nemško loko, Knežjo lipo
in Stene Svete Ane (do kote 968 m);
- območje planine Krim, ki obsega Ig in vasi Pre-
serje, Župeno in Osolnik;
- območje, ki obsega Zagorzd, Ravnik in Boštanj,
izvzemši Radeče;
- območje planine Pivke do Mašuna ter vasi Zagorje,
Selce, Žeje, Stara vas in do Planinskega doma
na Javorniku;

2. Ta odlok začne veljati osem dan po objavi v
"Uradnem listu SFRJ".

E.p. št. 674

Beograd, 28. julija 1976

Zvezni izvršni svet

Predsednik:
Dobroslav Čulafić s.r.

(Povzeto po "Novicah" JZS, jan. 1977)

ROJŠEK DANIEL

PREUREDITEV LOKALA

Zaradi premajhnega in nefunkcionalnega skladišča in umazanih sten smo se odločili preurediti lokal. Pirnat Jožko in Rene Verbovšek sta izdelala okvirni načrt novega skladišča in plan dela. V lokalu smo prebelili stene z oker barvo, prebarvali okna in vrata, pred vhod v lokal smo montirali luč ter razširili skladišče. V skladišču smo napravili nove police in posebne letve za shranjevanje vrvi ter nov okvir za okno, ker je stari zgnil zaradi vlage. V lokalu pa smo postavili novo klop. Prostor je zelo vlažen, tako, da so deske v skladišču pri steni precej preperle. Ob podiranju starih polic smo našli škorpiona. Najbolj vlažna pa je stena ob oknu pri vratih, kajti polobi so sneli koleno, ki odvaja vodo iz strešnega žleba v cev. Leževnica je tako v curku padala 5 m globoko na nadstrešek in se odbijala ob steno. Stena pa je postala tako vlažna, da po njej rastejo mahovi in alge. Koleno smo nataknil nazaj tako, da smo na podstreho pritrdili lestvice in varovali Sablo, ki je namestil koleno nazaj na svoje mesto. Neki stanovalec pa je prišel k nam in nas proglasil za himalajce, ker uporabljamo to "čudežno" opremo. Pojasnili smo mu, da smo jamarji. Tovariš je nekaj časa opazoval Sabline vratolomnosti, nato pa se je v imenu Hišnega sveta zahvalil za popravilo in odšel. To popraviljanje je bilo prava atrakcija tudi za ostale stanovalce, ki pa so delo opazovali skozi okna. Pri urejanju so največ naredili naslednji člani: Renato Verbovšek, Sabolek Janez, Jakofčič Jure, Bernard Mitja, Bitenc Polona in Rojšek Daniel. Nekajkrat pa so prišli pomagat tudi: Smodiš Borut, Andjelič Jurij, Kunaver Matjaž, Jelinčič Danilo, Brancelj Anton, Crum Jožica, Terlep enča, Kopitar Jasna, Osole Sava, Mahorčič Vojc, Pirnat Jože in Pika, Simonič Tone, Hočevnar Jernej. Člani so hodili zelo neredno (obljubili, a niso prišli), tako da nas je bilo včasih toliko, da nekateri niso imeli dela, včasih pa sta bila samo dva. Vsa dela so trajala mesec dni, vse popoldneve, ter sobote in nedelje po ves dan. Materialnih stroškov pa je bilo okoli 1.000,- din.

--oo 0 oo --

Dne 14. jan. 1977 so bile podeljene zlate plakete in zvezna priznanja ob 30 letnici Ljudske tehnike sledečim našim članom: dr. V. Bohincu, dr. I. Gamsu, P. Kunaverju in F. Baru! Društvo pa je prejelo priznanje mestne zveze! Čestitamo!

UDELEZBA NA EKSKURZIJAH od druge polovice maja do druge polovice novembra 1976

V tem obdobju smo organizirali 45 ekskurzij širom po Sloveniji. Največ, 34 ekskurzij, je trajalo le 1 dan, 6 je bilo dvodnevnih in 5 večdnevni, ki so trajale od 3 do 6 dni. Na več dnevnih akcijah smo dvakrat raziskovali Brezno pri Camsovi glavici. Tu smo našli nov rov, ki obide harmoniko in pripelje v stopnjasto brezno. Na dveh smo raziskovali jame v okolici Brestovice, kjer smo iskali vodo za bodočo prosto industrijsko cono. Na eni ekskurziji pa smo bili v Triglavskem pogorju, kjer smo raziskali, izmerili in prekopali ožino v Hippievem breznu na višini 2200 m, ki je po prepihu obetala večje nadaljevanje. Vendar pa se prepih v grušču izgubi. Na povratku pa smo raziskali Sablasto jamo nad Velsko dolino.

Od teh 45 ekskurzij je bilo 18 merilno raziskovalnih, 12 je bilo turistično fotografskih, 5 potaplaških, 4 minerske. Nekajkrat smo iskali nove jame in čistili Križno jamo ostankov karbida.

Potapljači so se potapljali dvakrat v jami Pekel pri Šempetru, kjer je Marko Kraševc preplaval sifon in odkril 500 m novega rova. Dvakrat so se potapljali Škratovki in enkrat v Drči jami.

Organizirali smo tudi veteransko ekskurzijo v Križno jamo, katere pa se je udeležilo le malo neaktivnih članov in veteranov. Med njimi smo opazili Manča, Vaneta, Zana, Antona.....

Na ekskurzije je hodilo naslednjih 33 članov:

- 16 eks Sabolek Janez!
- 15 " Jakofčič Jure
- 11 " Brancelj Anton
- 8 " Andjelič Jurij, Bitenc Polona,
- 7 " Otorepec Staško, Verbovšek Renata
- 6 " Grum Jožica.
- 5 " Kolar Tomaž
- 4 " Bernard Mitja, Jelinčič Danilo, Kraševc Marko, Kunaver Matjaž, Krivic Primož, Rojšek Daniel, Šušteršič France.
- 3 " Simonič Tone, Terlep Alenka, Kopitar Jasna
- 2 " Ciglar Alenka, Bitenc Vida, Smodiš Borut
- 1 " Andjelič Marjeta, Praprotnik Anton, Sivec Nace, Smerdu Rado, Jakopin Primož, Hočevar Jernej, Osole Sava, Jelenc Božo, Planina T.

KRAŠOVEC MARKO

RAZISKAVE JAME PEKEL V SAVINJSKI DOLINI

22.5.1976 smo se odpravili v to jamo Vojc, Brancelj in jaz, z namenom, da preiščemo pretočni sifon na koncu desnega rova jame. Dostop do sifona je bil kar težaven, saj smo imeli s seboj veliko jamarske in potaplaške opreme.

Potapljal sem se sam, Vojc in Ižanc pa sta mi pomagala pri razsvetljevanju mesta potopa in pri samih pripravah na potop.

Najprej sem z jeklenko na hrbtu pregledal sifonsko odprtino. Ugotovil sem, da je sifon zelo ozek. Zato sem pred drugim potopom snel jeklenko ter jo privezal na vodilno vrstico. Najprej sem se stlačil v sifon, z nogami naprej, jeklenko pa sem držal v rokah, pred seboj. Vojc in Ižanc sta mi spuščala vrstico in gledala na to, da je bila stalno napeta. Že po šestih metrih brodenja in pasažiranja v umazanem in ozkem sifonu, sem prišel v suh rov odložil sem jeklenko in šel po njem kakšnih 200 m. Povratek je bil brez težav.

Druga akcija v ta sifon je bila 3.7.1976 pri prenosu opreme sta mi pomagala Bavč in Jaka.

Skozi sifon sem nesel 500 m označene najlonske vrvice, svinčnik in plastične tablice ter kompas. Svetil sem si s tremi baterijami na čeladi. Vrstico sem sproti odvijal in mi je označevala pot in razdaljo.

Na koncu desnega rova je manjše jezero. V njegovem dnu, 50 cm pod vodno gladino je zelo nizek, le do 60 cm visok in okoli 2 m širok sifon. Dolžina sifona je 5 - 6 m, globina pa na začetnem delu slab meter. Proti koncu se sifon spusti na 1,3 m globine in je malo višji (najmanj 1 m). Izstop je v 2 m² velikem jezercu, ki se podaljšuje v do 80 cm širok vodni kanal. Sifon gre v smeri SV. Za sifonom se nadaljuje suhi rov dolg 30 m v isti smeri. Širina rova je do 2 m, višina pa 180 cm. Na to rov zavije proti S v tej smeri se rov nadaljuje še 70 m daleč. Širina jame je tu od 2 - 5 m, višina pa do 13 m. V stropu je več razpok in kaminov, ki se nadaljujejo.

100 m od vhoda v sifon je jezerce, 15 m dalje pa brzice. 154 m od vhoda je zopet slap. Tam gre jama proti SV, nato pa 15 m proti severu. V tem delu jame so stene močno razjedene in čudovitih oblik. Strop je visok do 15 m. V stropu je več odprtin.

20 m dalje je zopet manjše jezero, nato pa 10 m dalje še manjše jezerce s sifonom, ki se ga da nad jezerom obiti preko 2 m visoke stopnje, lepo zasigane. Ob visoki vodi se preko nje preliva voda.

Po 15 m so brzice, rov pa se v isti smeri (SV) nadaljuje še 10 m. V tem delu je jama široka 3 - 5 m in visoka 3 - 6 m. Stene so močno razjedene in zelo lepih divjih oblik. Dno je živoskalnato in ravno. Struga potoka je tu čez celo dno jame in je voda visoka le 5 - 10 m in se da po tem rovu lepo hoditi.

Za tem delom jama zavije proti SZ in po 15 m zopet proti SV. V tej smeri gre jama še 58 m daleč. Široka je do 7 m in do 6 m visoka. Ta del jame je zelo lepo zakapan in zasigan. Na koncu rova je manjši slap, 10 m dalje je odcep z manjšim rovom, ki se ni raziskan do konca. Naslednjih 40 m dalje, gre rov v smeri SV. Tam se odcepi zaviti rov, ki gre proti zapadu. V velikih vijugah gre 60 m daleč. Iz prvotnih 3 m višine in 1 m širine se zniža. Tam je rov širok 1,5 m in se še nadaljuje. Iz rova teče manjši potoček. Vhod v rov je dobrih 400 m do vhoda v sifon.

Jama se potem v isti smeri (SV) nadaljuje in po 30 m je manjši slap, 8 m dalje pa pelje proti zahodu manjši rov, ki se ni raziskan tu sta tudi dva 18 m visoka kamina, katerih stene so močno korozijsko razjedene.

10 m dalje so brzice in takoj za njimi slap s pasažo v sigo. Za pasažo je 20 m dolgo jezero. Strop nad vodo je visok 70 cm, ravno tolika pa je tudi globina vode v jezeru, širina pa okoli 3m. Dno je muljevito. Za jezercem se rov razširi na 7 m. Dno rova je iz drobnega konglomeratnega materiala. Po sredini rova gre 1 m široka struga Peklenščice. Nekje v sredini jezera je točka, ki je 500 m oddaljena od vhoda v sifon. Do tu sem tudi napeljal najlonsko vrvico. Od tu naprej pa sem 50 m jame le ocenil. Rov se na koncu spusti na 80 cm višine in se nadaljuje.

Za naslednje raziskave novo odkritih delov, kakor tudi za odkritje novih rovvov (gornjih etaž) in za

točno izmeritev jame bo nujno potrebno prebiti 5 m dolg sifon. S tem se bo zelo povečala varnost jamarjev in zmanjšali stroški nadaljnih raziskav.

Prva akcija je trajala od vhoda v jamo do odhoda 3 ure. Druga pa 4 ure. Ta akcija je bila še en dokaz, da je denar, ki ga dajemo za potapljaško opremo dobro naložen.

V planu imamo raziskavo še levega sifona, saj je lahko za njim še en tak vzporeden rov.

RADO SMERDU

JAMARSKI "SREČNO"

Čeprav je tistih nekaj jamarskih reševalnih akcij v zadnjih letih steklo brez problemov, hitro in uspešno, ne moremo in ne moremo organizirati spodobne jamarske reševalne skupine. To velja tako za DZRJL kot za celo JZS. Imam občutek, da jamarska reševalna (JRS) ni niti tako zamotana, kot smo včasih zamotani sami jamarji. No, pa vseeno, stvari se premikajo naprej. Z drugimi besedami: prišle so v roke pravemu človeku ob pravem času. Jozlov predlog organizacije JRS (o njem kdaj drugič več) bo kmalu zaživel tudi praktično in povezoval klube in društva v okviru JZS ter celotno JRS z GRS in postajami LM. Predno pa bo to steklo kakor mora, priporočamo članom, da nosijo na ekskurzije priloženi seznam (aktivnih) jamarjev, katere lahko pokličejo ob primeru težjih zapletov v jami. Čeprav nobeden od članov na seznamu še zdaleč ni jamarski reševalec (za to bo potreben zahteven tečaj in izpiti), pa pričakujemo od vsakega, da bo ob sporočilu o nezgodi takoj organiziral reševanje (povezava z ostalimi, dvig potrebne opreme, odhod na mesto nezgode ipd.) ali vsaj hitro obveščanje. Samo organizacijo naj prevzame starejši, izkušen jamar! Tudi drugim klubom in društvom priporočamo, da v primeru večje nesreče uporabijo priloženi seznam ter izkušnje članstva DZRJL.

Ker pa se rado zgodi, da se pripeti nekaj nepredvidenega ravno takrat, ko se o stvari preveč govori (pa manj naredi), in ker število in aktivnost jamarjev narašča, želim vsem članom predvsem jamarski "SREČNO".

SIMONIČ TONE - MIČ

ZAKAJ SEM POSTAL JAMAR

To vprašanje večkrat slišim iz tujih ust, mnogokrat pa si ga tudi sam zastavim. Saj pravzaprav mi res ni jasno, kar morem jaz, prebivalec sončnih poljan, oboževalec osvežujočega vetra, najti v podzemlju lepega, kjer vlada večna tema in zatonlost. To misel sem že tolikokrat slišal, da mi ni več jasno, ali je moja ali tuja. Torej razjasnimo neznano!

Človek sem. In čeprav človeku ni dano, da bi kdaj bil popoln ali da bi v svoji nepopolnosti kaj popolnega ustvaril, dano mu je hrepenenje po popolnosti. In upanje, da jo nekoč le najde, ga žene naprej in naprej.

Vsak je bil včasih čisto majhen otrok. Majhen, ljubek, srečen otrok. In to je ostal, dokler ni odkril, da se da vsaki stvari vprašati najmanj: od kod, kako in zakaj. Potem se da vsako stvar tudi oceniti. In ko je to odkril, je bil še vedno otrok, vendar ne več srečen. In ker ni bil več srečen, je začel iskati odgovore na svoja vprašanja, upajoč, da se potem vrne zopet nazaj v svoje srečno otroštvo. A dalj ko je iskal, več vprašanj se je stavilo pred njega. In gordijski voz, ki ga bo razpletel, vse življenje, se mu je pokazal v vsej svoji veličini. Postal je odraščajoča osebnost, adolescent.

Ni mu več zadostovalo to, kar prej. Prej je bila njegova notranjost sončna in čista. Lahko se je prevažal v majhnem čolnu po morju, ali taval v somraku gozda in bil srečen. Če je ležal na soncu in grizljal stebel trav je bil srečen, ni potreboval ničesar več - bil je miren. Če bi kje zagledal skrivnostno temo, bi se ji strahoma ognil, kajti njegova notranjost je bila vse preveč podobna tihi dragi, ki se prebujajo ob svitu: Barke so še vse na pomolu, ribiči se šele prebujajo iz sna. A ni več daleč čas, ko bodo krenili na večno iskanje.

Kot otrok je odkrival tri dimenzije, nekoliko let so mu zadostovale. Tedaj, nenadoma se ta harmonija, ki je bila zanj tako resnična poruši. V svoji sliki sveta odkrije vrzeli, ki jih tri dimenzije ne morejo zakrpati. In začel je iskati novih dimenzij, ki bi

dopolnile njegovo sliko. Tudi tedaj, ko je utrujen od iskanja počival, ni imel miru. Nekakšni temni viharji so divjali v njem, neke tuje sile so mu gospodarile, sile, ki niso imele nič skupnega z njegovo prejšnjo čistostjo. Postal je igrača samega sebe, svojih viharjev, svojih nemirov. In ob vsem tem razdejanju, celo hujše ko je bilo, bolj ga je navdajala želja po nečem popolnem, neoporečnem, nedotakljivem, večnim. Morda si je želel kdaj to tudi izpovedati, ustvariti nekaj, kar bi ustrezalo njegovi silni razviharjenosti. A izpoved je težka, stvaritev še težja.

In povej odkrito jamar, te, ni še nikoli obšla sreča ob neki stvaritvi narave? Te nikoli ni obšlo zadoščenje, ko si opazil kaj, kar si morda dolgo časa zaman poskušal ustvariti, pa ti ni uspelo? In vztrepetal, ko si videl, da ja Narava namesto tebe in zate materializirala tvoje najdrznejše fantazije! Se nisi nikoli čutil prav spričo veličastne zadostitve temnih sil v sebi, sam s svojimi problemi tako majhen, neznaten, nepomemben? In vihar v tebi se je vsaj za trenutek polegel, zaprl si oči in doživel, da se je zaradi prepolnosti vtisov v tebi vse ustavilo. In potem je prav blažilno delovala zavest o premaganih težavah. češ, če sem tudi črv, pa le nekaj zmorem, seveda gledano s stališča črva.

Kako ničeva postanejo potem vsa govoričenja o psihopatih, samomorilcih, itd. In vprašanja: "Kaj se ne da vse to doživeti tudi na prostem?" Odgovor: "Da se, vendar nekateri začutijo v sebi glas, ki jih vabi še dalje v neznano. Morda je le naključje, da gredo kdaj prvič v jamo? Ni! Usoda svoja "naključja" razporeja tako, da vsak lahko v sebi začuti svoj glas. Njegova stvar je, ali mu sledi ali ne. A če mu sledi enkrat, potem se mu ne more več upreti. Postane kroničen bolnik. Saj veste, kaj pomeni vzeti pesniku pero, alpinistu goro, gozdarju gozd, kanuistu soteske divjih rek, jamarju jamo? To je kot neuslišana ljubezen, ki žge brez upanja zmage.

Postal sem jamar, takorekoč slučajno. Postal sem kroničen jamar. Viharji adolescenta se bodo počasi umirili, temne sile v njem ne bodo več tako močne, sprjaznil se bo s tem, da so dimenzije, ki jih nikoli ne bo odkril. Umirjal se bo, postajal bo mož. A ostajajo nekatere stvari, ki jih je odkril v dobi divjanja, nekatere poti, ki jih je sam utrl. Ostajajo in ga ne izpuste. In skrbe, da ne bo nikoli postal starec. Ni mi žal za nobeno uro, ki sem jo, ali jo bom prebil ne le v jami, temveč kjerkoli v naravi, kajti ni izgubljena.

SABOLEK JANEZ - SABLA

OH TI TEŽKI PRASCI, OJ TI RUKZAKI ali GAMSOVA 76

Ze dolgo nas je Jeti prepričeval za veliko akcijo, v slavno brezno Gamsovo glavico. Jama naj bi bila globoka sprva po Ajzenponarjih kar 614 m in je že prišla na lestvico najglobljih jam na svetu, toda po kasnejših meritvah se je izkazalo, da je globoka le 444 m. Res je, da se jama končuje z meandrom, ki se zoži in je tako neprehoden, toda to Jetiju in nam še zdaleč ne pove, da je jame konec, saj je v višjih delih vse prepleteno s kamini, rovi in brezni, ki jih seveda še ni nihče raziskoval.

Tako smo se Lenča, Jaka in jaz zbrali 2. avgusta pri Lilotu, od koder naj bi bila izhodiščna točka za akcijo. Jeti je prišel z zamudo, ker sta se šla še prej z Marjeto prijaviti za poroko. Takoj smo krenili na avtobusno postajo, od koder sem še jaz telefoniral v podjetje za dopust. Nato pa na avtobus - in čez dve uri smo že tovorili sebe, svoje prasce in opremo od jezera proti Stari Fužini. Tam smo kupili hrano in si razdelili opremo.

Pot na Vogar je bila dolga in naporna, še daljša pa na Viševnik saj smo imeli že svoje opreme dovolj, kaj šele štrikov. Jeti je bil vedno skoraj za lo minut pred nami in ga v tej dirki ne bi prehitela niti divja koza.

Toda vse se prestane in tudi mi smo prišli do jame, ki leži nekaj lo m nižje, kot sam vrh Viševnika. Ker je že postajalo temačno, smo pustili kramo pri jami in se odpravili prenočit v kočice na Planino Viševnik, ki je oddaljena od jame kakih 15 minut. Jeti in Jaka sta celo pot govorila o nekem hotelu Strah in o nekem Hilton hotelu. Toda, ko smo prišli tja sta bili tako prva kot druga pastirska kočica zaklenjeni. Vprašali smo starega pastirja, kje lahko prenočimo, pa nam je pokazal nek razpadajoč pastirski stan, katerega smo morali najprej postpraviti in počistiti. Na kasnejših akcijah smo ga krstili za hotel Mavs, to pa zato, ker so imele miši vsako noč ples in gostijo, kar je trajalo prav do jutra.

Zvečer smo naredili še plan za naslednjih nekaj dni in izmučeni od prascev zaspali. Naslednji dan smo se že na vsezgodaj odpravili proti jami, kjer smo se Jeti, Jaka in jaz pripravili za v jamo. V nekaj

urah smo bili nad bivačkom na globini 240 m, od koder se je spustil Jaka v brezno treh, Jeti pa je odšel na bivač po telefonsko žico, ter se zanihal z njo proti Jakatu. Pridružil sem se jima še jaz, nato pa sva se z Jetijem spustila še v 30 metersko brezno, kjer naj bi bila pasaža, za katero je široko in perspektivno brezno. Nastavila sva razstrelivo in vsi skupaj smo se umaknili prav do harmonike na 200 m globine, kjer naj bi aktivirali nastavljenno mino. Toda počilo ni. Bilo je vprašanj in variant še in še, ugibali smo kaj je narobe in poizkušali celo uro, pa nič. Pobrali smo hrano, jo pustili v Luciferju in nadaljevali pot proti sončni svetlobi. Toda ko smo prišli ven, že zdavnaj ni bilo več sonca in smo jo kar najhitreje pobrali spat.

Naslednjega dne smo ugotovili, da imamo zelo malo hrane. Pojedli smo polento in še tisti kruh, kar nam ga je še ostalo, potem pa smo se Lenča, Lilo, Jeti in jaz zopet odpravili v jamo. Lilo in Jeti sta odšla po opremo do Luciferja, kjer smo jo mi prejšnji dan pustili. Ko sta se glasno in veselo vračala, sva ju z Lenčo vsa zmrznjena čakala na globini 120 m. Tu pa je peljal čez neko brezno rov, v katerem smo prišli 50 m globlje in to v povsem drugi smeri kot pelje jama. Rov se je nadaljeval z nekim 30 m breznom, za katerega pa nismo imeli več časa. (odkritje) Ko smo prišli ven je menda pravkar prenehal naliv, katerega smo občutili tudi v jami, kajti pri plezanju so nam nagajali skoraj slapovi vode. Jaka si je medtem zakuril ogenj pod neko smreko. Ko smo odšli v naš hotel, ga nismo pozabili pogasiti. Preostanek noči sta Jeti in Lenča prespala, Jaka, Lilo in Jaz pa smo jo prebedeli ob taroku. Dopoldan smo se vrnili pred jamo, kjer je bilo vse polno dima. Ogenj, ki ga je zakuril Jaka je namreč po celi nevihti in našem gašenju še vedno gorel.

Pobrali smo šila in kopita ter se urno odkotalili v dolino, saj so bili naši želodci že resnično prazni.

Po šestih tednih pa smo se spomnili, da bi bilo treba raziskati tisti naš rov do konca in pa aktivirati mino na globini 310 m. Tako smo organizirali še eno akcijo na Viševnik.

Šli smo v novi rov z namenom, da pridemo globlje, toda rov se na žalost obrne in pride v stare dele. Torej smo našli le bližnico oziroma lažjo pot.

Toda razstreliva še nismo mogli aktivirati, zato smo hoteli organizirati še eno akcijo v Gamsovo. Vendar pa sta nam čas in premajhno število kandidatov to preprečila. Zato si lahko obetamo kaj več šele v letu 1977.

PESEM OB VESELEM RAZPOLOŽENJU:

Tam v jami pri Sežani, se je valjal en naš član.
V jamo šel je t'ko nažgan, da ni mogel več na plan.
Mi smo vsi veseli jamarji, veseli jamarji. (refren)

Po jami hodil je nalit in se zvrčal je na rit.
Priatelj resno se j'že bal, po reševalno je poslal.
(refren)

Reševalna je prišla in ga našla spečega,
ko ga vlekla je na plan, bil ves hod je nokožlan.
(refren)

Iz tega uči nas taka stvar, da ga v jami pij nika.
Ko pa na zabavi si, spi ga kot f srce želi.
Mi smo vsi veseli jamarji, veseli jamarji!

- - -

Jamarji našega društva so v letu 1976 kar pridno oddajali zapisnike v kataster. Tako so s Anina 75 in 76 oddali zapisnike o 53 novih in dveh starih jamah, 25 zapisnikov in načrtov o novih jamah v PIC -u pri Sežani ter 8 o že znanih jamah; oddano je bilo raznega gradiva o 55 že znanih jamah in 40 novih. Tako lahko rečemo, da smo skupaj s predlanskim Kaninom do danes v enem letu dokumentirali 118 novih in 65 starih jam (šteto od marca 76 do februarja 77).

Jamarke in jamarji! Zavedajmo se, da je poleg lepih spominov na naše akcije, ki pa počasi slabijo, edino kar ostane za nami - naši zapisniki in načrti o obiskanih jamah. Vse, kar ni bilo zapisano, se je počasi razblinilo v nič...

BRANCELJ ANTON s pomočjo ostalih

KANIN 1976

Udeleženci: Jakofčič Jure
Brancelj Anton
Simonič Tone
Hočevar Jernej
Leskovšek Jani

20.8.1976

Tega dne se je začelo kaninsko raziskovanje. Zgodaj zjutraj, ob 6³⁰ smo odpekotali iz Ljubljane ob splošnem začudenju naroda proti Kaninu. Po peturnem cijaženju v napol praznem avtobusu smo pristali v Bovcu, kjer smo ugotovili, da Juvija še nikjer ni. Jaka se je nesebično žrtvoval in se odmajal proti Plužini, midva z Mičem pa sva v tem času nekoliko oropala trgovino, istočasno pa sklenila, da bova v to trgovino kar se da pogosto hodila, vendar ne zaradi hrane ampak zaradi dobre, lepe, mlade in nasploh naj prodajalke. V tem času je prišel tudi že Juvij ter nas nato z avtom dostavil na postajo žičnice.

Po prihodu na D postajo smo se pogumno otovorili z rukzaki in transportkami in se odkotalili do naše postojanke. Tu pa nas je čakalo prijetno presenečenje. Ugotovili smo namreč, da ni plinskega štedilnika, skratka, da bomo lačni. V koči smo se namestili in pojedli svoj prvi kuhani obrok, za katerega se je Mič zelo potrudil. Ko smo pomili (beri polizali) posodo, smo sklenili, da se nekoliko razgledamo po S področju. Zato sva bila pripravljena samo midva z Jakom. Kolovratila sva okoli dve uri in odkrila dve novi brezni. Oba sta v bližini S2 pri največji udornici.

21.8.1976

Po Jakatovi zaslugi smo danes vstali že ob 5^h. Po obilnem zajtrku smo se kar najhitreje podali na teren. Najprej smo odhropili do S2, kjer smo se ločili. Oba Toneta sva se zagrebla v S2, ostali trije pa so odkrili prvo letošnjo novo jamo, ki so jo krstili za S34. Z Brancelnom sva soglasno sklenila, da je S2 za naju preozka, zato sva se podala na iskanje novih, večjih jam. Razdelili smo si S področje. Midva z Brancelnom sva dobila del od sedla do C postaje. Dolgotrajno iskanje ob sočnem prekljinjanju nama najprej ni rodilo sadu. Kot sva lahko sklepala

po navdušenem rjovenju drugih, so imeli več sreče. Zato sva sklenila: Se en obupan poizkus, nato pa se premakneva na drugo področje. Tokrat pa sva imela več sreče. Odkrila sva sistem brezen v razpoki. Najprej sva se pognala v najbolj obetavno, vendar ni bilo drugega uspeha kot ta, da sem uspešno izgubil 1 klin. Tudi tu sva ugotovila, da jame niso pravilno dimenzionirane za naju.

V tem času je druga skupina odhropkala naprej. Pri prvem breznu, ki sva ga prejšnji dan odkrila z Jakom, se je vanj najprej pogumno spustil Jackie (po njegovih besedah je v brezno špricnil). Za njim sta pridolala Jaka in Jani. Nato smo spremenili področje, ker smo ugotovili, da brezno ni nič posebnega.

Že okoli 1^h se je pripeljal na Kanin tudi naš rešitelj v osebi Juvita in njegovega sina. Že v naprej smo se veselili, da bomo imeli obilno večerjo, ker nam je obljubil kuhalnik in kruh. No, po prihodu v kočo nas je čakalo majhno razočaranje, ker je Juvit ugotovil, da gorilnik ne gre na 13 kg bombo, zato ga je začel besno prilagajati nanjo. Ko pa jo je že prilično prilagodil, pa še vendar ni delovalo, ga je Jaka pomiril, češ, da ima on originalno bombo za tak kuhalnik.

22.8.1976

Danes sta Mič in Jackie vstala že na vsezgodaj, da sta napolnila naše lačne želodce. Nato smo se zmednili, da odidemo Jaka, Jani in jaz v 80 m brezno, Mič in Jackie pa sta bila določena za intendanta. To sta uspešno opravila, saj sta poleg naročil za hrano tudi ugotovila, kaj je z ženskami v restavraciji. Medtem pa smo mi trije pot krvav potili. Z veseljem smo namreč ugotovili, da se takoj za vhodnim breznom začne navpična pasaža, ki ima posebno piko na cele pajace in jih zato z veseljem trga. Na prvi polici sva se potem z Jakom odpravljala naprej v Brezno, potem, ko sva uspešno premagala prvi del brezna. Ko se je Jaka sprevil na vrh, je ugotovil, da je zelo koristno pred uporabo naštimati jajčka. Nato sva odžvižgala naprej v brezno, Jani pa je prišvigal za nama. Potem smo več ali manj uspešno raziskali jamo do konca in se odpravili ven.

23.8.1976

Tega dne smo vstali ob 5⁴⁵, ker sta morala Jaka in Jani oditi na žičnico. Jackie pa se je spomnil, da b bilo dobro, če bi bil bolan, zato je ostal v koči. Seveda je dobil kup naročil, ki naj bi jih tega dne izvršil. Ostali pa smo pogumno zakoračili v lepo

jutro. Z Mičem sva o'kolopirala za Juvijem in njegovim sinom na C področje, kjer naj bi bilo jam na kupe. V eno od teh brezen sva potem uspešno spravila tudi Juvijevega sina, ki je bil to zanj o'rnjeni krst, saj je bil prvič v breznu. S tem uspehom je bil fant zelo zadovoljen, zato se je zvečer pogumno lotil jamarske šole. Ko smo izčrpali zalogo brezen, ki jih je prejšnji dan našel Juvi, smo odkolovratili naprej. Našli smo še nekaj jam od katerih pa je bil še najbolj soliden sistem treh brezen, ki so bili med seboj povezani. Na dnu pa je bilo povsod dovolj snega, tako, da sva bila oba pošteno mokra, preden sva jih do konca raziskala. Istočasno sva tudi dokončno raztrgala svoje pajace, tako da sva nazajgrede kazala gole ritke.

Po povratku v kočo smo se najbolj razveselili pošiljke hrane, ki jo je Jackie znosil iz D postaje.

24. 8. 1976

Danes smo vstali ob 7 uri in Jackie nam je ob izdatni pomoči Juvija pripravil zajtrk, ki je bil v bistvu večerja prejšnjega večera. Nato smo se počasi odpravili na teren. Midva z Mičem sva se ponovno podala na E področje. Raziskovati sva pa začela takoj pod Malim grabnom in kmalu odkrila dve jami. V prvi jami sem se s svojo malenkostjo kvalitetno razozdil. 70, vsa stvar se je srečno iztekla in odpravila sva se k drugi jami. Izkazalo se je, da gre za lepo 25 m globoko snežno brezno. Vanj se je najprej spustil Mič, ker pa mu je napajala luč pa še jaz. Ko se je izkazalo, da ne moreva prebiti pasaže, sva jo odkurila ven.

V koči naju je čakala precej obilna večerja, po njej pa GCP.

Izjave: natakarica noče biti Sneguljčica, kdo pa bi bili sedmi palčki pa ne bi bilo vprašanje: Tonč Mič, Jaka, Jackie, Jani, Juvi in Uroš.

25. 8. 1976

Tudi danes smo vstali ob 7 uri. Po hladnem zajtrku smo se odpravili na teren. Jackie in Jani sta odšla na S področje, Mič, Jaka in jaz pa smo o'šli na P. Registrirali in izmerili smo P57, ki je globoka 88m in P58 ki je globoka 16 m.

Danes sta prišla Rado in Mace. Po Juvitovi želji smo pod streho spravili heraktit in Jaka je dokončal muljatero, ki jo je zgradil na tistem mestu, kjer je prej stal most do WC.

Glanske izjave: Jackie je izumil deklico z blont očmi.

26. 8. 1976

Začetek je bil zelo dober, ker smo začeli že ob 6 uri. Nadaljevanje pa je bilo bolj počasno, ker se nam je uspelo spraviti iz kočje šele ob 9 uri. Najprej smo morali počakati na Radota in Maceta, ki sta že na vsezgodaj odpekotala na Prestreljeniško okno, nato pa sta morala naročiti še nekaj stvari v dolino. Mi smo ju seveda veselo čakali, ko se prikaže Rado in pove Juviju veselo povico, da mu prihajata na Kanin žena in tašča, čeprav je bil možakar prepričan, da je le na Kaninu varen, ker se njegova žena boji višine.

Končno smo se skobacali proti P področju, Jani in Jackie pa na S. J-ka je ostal doma, ker se mu je začel delati tur na nogi in ubošček ni mogel hoditi.

Z Radotom in Macetom smo nato veselo pričeli iskati brezno, ki ga prejšnje leto nismo obdelali. V tem se prikaže še Juvij, ki se je uspešno rešil žene in tašče in nam pove, da iščemo brezno tam, kjer ga ni. Nato nam ga pokaže, vendar ni bil 100 m, kot si ga je želel, ampak le 20 m. Nato nas je povedel še do enega brezna, ki tudi ni bil nič posebnega. Za tem smo se že skoraj odpravili nazaj proti domu, ko nas je pregovoril, da smo šli z njim. Če bi prej vedeli kaj nas čaka, na to pot ne bi šli, kljub jamam, ki smo jih tam našli. Hropili smo naprej, dokler Rado ni skoraj padel v jamo. Medtem, ko je on raziskoval, je šel Nace na VC, vendar potrebe ni mogel pošteno opraviti, ker je bilo tam oliko jam, da je bilo nevarno, da bi padel pri tem opravilu v kakšno. V skupnem seštevku smo našli 4 jame, ki smo jih registrirali.

Dotem pa se je začela naša Kalvarija, ko smo se pričeli vračati. Jure nas je verjetno zamenjal za gamse, ker nas je podil po nekih fantastičnih anfiteatrih, laštih, in podobni golazni. Ostali smrtniki, pa smo samo gledali kako bi prišli n pot. Krona vsega pa je bila, ko naš je po neki skoraj prepadni steni pripeljal v ruševje.

27. 8. 1976

Tega dne smo za zajtrk pojedli večerjo prejšnjega dne, nato pa smo se razdelili na skupine. Nace in Račo sta hotela slikati ledenice, ki sta jih prejšnjega dne odkrila, Jani in Jackie. Imeli so tudi

nalogo, odpreti vhod v S19. Pri tem so imeli to srečo, da so odkopali vhod v S20 namesto v S19. To je bilo tudi vse, ker sta se šla potem jamarje le na površju, ker sta iskala vhode v možne potencialne jame. Midva z Mičem pa sva najprej kot nora iskala brezno v bližini G13. Nazadnje pa se je izkazalo, da naju je Jure vrgel na šajbo, ker je bilo tisto brezno že registrirano kot G12. Nato sva začela obdelovati področje pod G2, kjer sva našla nekaj vhodov v brezna.

28. 8. 1976

To je bil naš zadnji raziskovalni dan. Začelo se je v znamenju 100 m jam. Midva z Mičem sva vzela 100 m vrvi, Jackie in Jani pa sta vzela vse ostale vrvi, tako, da smo se že zmenili, da nas počakata v povcu. Z Mičem sva potem ob njegovem krepkem kihanju in kašljanju odpekotala do najine jame, za katero pa se je izkazalo, da je globoka 85 m. Ko sem se potem vrnil ven, sem pognal Miča v kočo, ker je že preveč krehal, jaz pa za njim. Tam nas je pričakal Jozel in še dva njegova prijatelja. Začelo se je pisanje zapisnikov, kmalu pa tudi proslava zadnjega večera. Najbolj se je izkazal Mič, ki je pripravil odlično torto in tigrovo mleko. Ko sta se vrnila še Jackie in Jani pa se je pričelo splošno popivanje in veseljačenje. Pričeli smo še veselo prepevati, dokler nam ni zmanjkalo moči. Ponoči je bilo zelo zanimivo, ko je Jackie v spanju veselo govoril: P...., Jani, luč mi spet ne dela, ku.... Jani, jama se tu nadaljuje.

Naš gospodar Rene Verbovšek je odšel 30. novembra 1976 v Francijo, da si pridobi nadaljno izobrazbo hidrogeologije. Želimo mu uspešen študij! V času njegove odsotnosti pa ga nadomestuje Brencelj Anton in Jakofčič Jure.

Ključ od vhodnih vrat v Križno jamo, bo mogoče dobiti tudi v skladišču pri gospodarju. Vsak pa bo moral v posebno knjigo vpisati namen obiska in udeležence.

Rojšek Daniel - Sranje nam je obljubil izdajo pesmarice. Veselo pričakujemo, da bo svojo objubo tudi izpolnil.

DANIEL ROJŠEK in JURIJ ANDJELIĆ

NEKAJ PRAKTIČNIH PROBLEMOV PRI UPORABI VRVNE TEHIKE
ZA OBVLADAVANJE BREZEN

V zadnjem času vse več jamarjev pri nas opušča uporabo lestvic v globokih alpskih brezni in se preusmerja na tehniko plezanja po vrvi. Ta nam umogoča predvsem lažji transport opreme in s tem hitrejša napredovanje po breznu. Vendar pa je pri tem potrebno obrniti pozornost na nekaj bistvenih momentov, ki nam bodo zagotovili varnost pri našem raziskovanju.

Izkušnje zadnjih let so nam pokazale, da je žimarjenje lahko hudo nevarna zadeva, če ne postopamo pravilno. Predvsem moramo paziti na pravilno pritrditev vrvi po kateri plezamo. Vrvi, ki jih uporabljamo so bolj ali manj elastične in se zelo rade pregulijo na ostrih robovih brezna, medtem ko mi hrabro plezamo navzgor. Z močnimi odrivi nog in ponovnim obešanjem na prsno prižemo (žimar) povzročamo nihanje vrvi v vertikalni smeri. Posamezni nihaji so tem daljši, čim globlje se nahajamo. Pri vertikalnih, ki so večje od 100 m, tako nihanje znese tudi 1 m in več. Kako se izognemo poškodbam vrvi, ki nastanejo pri drgnjenju ob robove?

Največkrat vrv pritrdimo na klin ali pa kronski svedrovec. Če je le mogoče jih zabijemo več, tako, da nismo odvisni le od enega klina. Če je skala krušljiva napravimo sidrišče. Vrv lahko privežemo tudi za trden skalni rogelj ali kapnik, katerega trdnost preizkusimo z udarcem kladiwa. Počen zvok pomeni, da moramo poizkati kaj primernejšega. Ko smo našli primerno mesto, kamor smo pritrdili našo vrv, vzamemo jeklenico primerne dolžine in jo obesimo čez rob brezna. Dolga naj bo ravno toliko, da njen spodni konec visi v zraku. Po možnosti naj bo čim bolj vzporedna z vrvjo. Na spodnji konec jeklenice vpnemó vponko, kamor s pomočjo preste ponovno pritrdimo vrv. Zgornji konec vrvi naj bo nekoliko ohlapen, da kasneje lažje izplezamo, spodnji pa naj prosto visi v zraku. Ko obremenimo vrv, se ta ne bo drgnila ob rob brezna. Če nimamo jeklenice, lahko na samem robu brezna zabijemo še en svedrovec ali klin, na katerega prav tako s preste ponovno pritrdimo vrv.

Predno pa sploh začnemo pritrjevati vrv, odstranimo kamenje, ki bi kasneje lahko padlo v brezno in prav tako poškodovalo vrv ali pa celo jamarja.

Kljub vsemu pa obstaja način kako zaščitimo vrv istočasno tudi pred padajočim kamenjem. Mesta, kjer je vrv najbolj izpostavljena padajočemu kamenju so razne police. Tam zaščitimo vrv z Jerry-evo ovojnico. Načrt je bil objavljen v Angleški jamarski reviji DESCENT št. 33 april 1976.

Ovojnico sta iznašla ter preizkusila Jerry Atkins in Julian James iz Sydneya v Avstraliji. Izdelamo jo iz močnega platna širokega 12 cm in dolgega 60cm. Daljši konci so okorni pri uporabi. Če je rob daljši, jih lahko zvežemo več skupaj. Ko je ovojnica navita okoli vrvi jo spnemo s pomočjo VELCRO traku, ki je prišit na robu platna. Važno je, da je trak prišit po vsej dolžini, da se ovojnica lepo oprime. Druge vrste zaponk nesmemo uporabljati, ker nam lahko poškodujejo vrv. Da nam ovojnica ne zdrсне po vrvi navzdol jo pritrdimo z varovalnimi vozli in to samo na zgornjem koncu, kajti če jo privežemo na obeh koncih, se lahko zgodi, da jo predrgnemo z vrvjo vred. Ko priplezamo do ovojnice, jo odpremo, odvijemo, splezamo čez in jo zopet namestimo nazaj. Paziti moramo, da se VELCRO trak ne zamaže z blatom. Zato ovojnice po jami vedno nosimo v vrečkah.

Pozornost pa moramo obrniti še na dve stvari. Plezalnega sedeža NIKOLI ne spenjamo direktno z vponko, temveč ga zvežemo s 6 mm debelo pomožno vrvico. Vponke namreč niso predvidene za prečne obremenitve. Pravilno pa moramo pripeti tudi stopno zanko v prižemu (žimar), kajti v ZDA so se pri nepravilni pritrditvi prižeme polomile.
(prihodnjič nekaj besed o načinu plezanja)

V prvem tednu letošnjih šolskih počitnic je Klub mladih raziskovalcev priobalnih občin skupaj z JK Dimnice organiziral raziskovalni tabor v Orleku, na ozemlju bodočega PIC -a. Jamarji so pregledali 11 novih jam, v Lipiški jami pa se jim je posrečilo izredno odkritje - odkrili so nov, skoraj 500 m dolg rov, ki je to jamo precej podaljšal in poglobil, tako da je sedaj po dolžini in seveda globini pred Škamprlovo jamo. JK Sežana, ki se raje ukvarja z novim baliniščem in svojo prelepo hišico, pa nič...

Vrlim "dimnikarjem" vse naše čestitke z željami, da bi tako dobro očistili še kako prastaro jamo!

Utrinek

Herljević o sovražni d. javnosti proti naši državi -
Politika, 29.11.1976

Franjo Herljević, zvezni sekretar za notranje zadeve, je uredništvu lista o sovražni dejavnosti proti naši državi med drugim izjavil:

„Mnogi razmišljajo, kalkulirajo in spekulirajo, kaj se bo z nami zgodilo v bližnji in daljni prihodnosti. O tem na široko pišejo, zbirajo informacije in za tem prozozirajo, kako se bo kdo obnašal v določeni situaciji, pri čemer gradijo svoje predpostavke na dejstvu, da smo več nacionalna država.

V glavnem se poslužujejo vseh sredstev, računajoč pri tem na naivnost in nebudnost naših občanov. Primerov je več. Kaj vas spomnim na eno naših akcij "iščemo najlepšo podzemsko jamo". Na zunaj naivno, vendar, če vemo, da bodo podzemne jame v eventuelni obrambni vojni imele lahko ogromno vlogo za shranjevanje municije, ljudi, opreme - je stvar povsem jasna. Ne gre za zane turistične jame, temveč zato, da so jih nekateri želeli popisati. J.J.

....

Društvo za raziskovanje jam Ljubljana, ustanovljeno 1910, naslov društvenega lokala Stari trg 21; sestanki vsak torek ob 19^h na Filozofski fakulteti, Aškerčeva 12, na geografskem oddelku II.nadstropje. Delovni sestanki vsak petek ob 19^h na Starem trgu. Predsednik: dr.France Osolc; tajnik: Danijel Rojšek. DZRJL upravlja kataster JZS, knjižnico JZS in vodi svojo jamarsko reševalno skupino.

GLAS PODZEMLJA je interno glasilo DZRJL. Izhaja priložno, ko se nabere dovolj prispevkov. Glavna in odgovorna urednica: Alenka Terlep, Matjanova pot 21, tel.53 224.

Ljubljana, januar 1977.

p r a v i l a

Društva za raziskovanje jam Ljubljana

I. - SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ime društva je "Društvo za raziskovanje jam Ljubljana", okrajšava DZRJL / v nadaljnjem besedilu : društvo/. Sedež društva je v Ljubljani, Stari trg 21/1, skupščina občine Ljubljana - Center.

2. člen

Društvo je prostovoljno združenje občanov, ki se zanimajo za kraški podzemeljski svet, bodisi iz športnega, raziskovalnega ali rekreacijskega vidika. Društvo združuje, vključuje in povezuje članstvo na amaterski podlagi.

3. člen

Društvo deluje organizacijsko na območju Ljubljane, območje jamarsko - terenskega delovanja pa je predvsem območje SR Slovenije.

4. člen

Društvo je pravna oseba.

5. člen

Društvo ima svoj znak in pečat. Znak društva je trapezne oblike s temnim poljen v sredini, katerega zgoraj in spodaj obroblija silhuete kopnikov, v sredini pa se nad vodo dviga človeška ribica. Na zgornjem delu znaka je napis : DZRJL - 1910. Pečat društva je krog s premerom 3 cm in z napisom na obodu "Jamarska zveza Slovenije", v sredini polja pa "Društvo za raziskovanje jam Ljubljana".

6. člen

Društvo je vključeno kot član v Jamarsko zvezo Slovenije in v Mestno zvezo organizacij za tehnično kulturo v Ljubljani.

Društvo se lahko včlani tudi v druge sorodne organizacije v SFRJ, katerih namen je razvijati in gojiti jamarstvo na športni, raziskovalni in rekreacijski podlagi.

Društvo sodeluje z ustreznimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, s krajevnimi skupnostmi, z občinsko konferenco SZDL, z Upravo za narodno obrambo in SLO, z jamarскими organizacijami, z drugimi športnimi organizacijami ter drugimi organizacijami.

7.člen

Društvo se lahko včlani preko Jamarske zveze Slovenije v sorodno tujo ali mednarodno društveno organizacijo s podobnimi nameni in cilji, predpisanimi s temi previli, pod pogojem, da dejavnost te tuje ali mednarodne društvene organizacije ni v nasprotju z interesi Jugoslavije.

8.člen

Delovanje društva temelji na ustavnih načelih, idejnopolitičnih izhodiščih samoupravnega socializma ter programski usmeritvi SZDL Slovenije. Društvo sooča v SZDL svoje interese z interesi drugih družbenih dejavnikov ter se sporazumeva in dogovarja za družbene akcije, sodeluje pri sprejemanju s političnih smernic, stališč in sklepov. Na lastno pobudo ali na pobudo organizacij SZDL se dogovarja o vseh aktualnih vprašanjih, še posebej o lastni programski zasnovi, kadrovski politiki, medsebojnem sodelovanju, založniški dejavnosti, politiki financiranja in drugem.

9.člen

Društvo v okviru svoje dejavnosti skrbi za uresničenje socialistične družbene samozasčite skladno z delovanjem vseh organiziranih socialističnih sil za zavarovanje naše socialistične samoupravne družbe pred vsemi vrstami in oblikami dejavnosti, ki spodkopujejo, ovirajo in ogrožajo njen razvoj. Pri tem se zavzema za podružbljenje in uresničevanje zasnove ljudske obrambe ter družbene samozasčite s posebnim poudarkom na krepitvi in razvoju varnostne kulture pri svojih članih, kar zlasti dosega z ustreznim idejnopolitičnim vzgajanjem.

10.člen

Delovanje društva temelji na načelih javnosti. Društvo obvešča o

1. Ožjo javnost obvešča :

- s poročili na društvenih sestankih
- z objavljanjem vabil in zapisnikov na oglasni deski v društvenih prostorih
- z izdajanjem internega glasila
- s tem, da so zapisniki vseh organov društva na vpogled članom društva.

2. Širšo javnost obvešča :

- s tem, da so seje organov društva javne in se nanje vabijo novinarji in druge osebe, ki izkažejo tak interes
- preko drugih sredstev javnega obveščanja, predvsem preko glasila Jamarske zveze Slovenije "Naše jame".

Za zagotovitev javnosti dela je odgovoren predsednik izvršnega odbora.

11.člen

Poleg nalog, ki jih ima društvo kot član Jamarske zveze Slovenije in kot član Mestne zveze organizacij za tehnično kulturo v Ljubljani, ima predvsem še naslednje namene in cilje :

- posredovati, gojiti in razvijati pri članih razvoj karakternih vrlin, kot so ustvarjalni in raziskovalni polet, občutek za delo v skupini, disciplina, samokritičnost, požrtvovalnost, točnost, tovarištvo, poštenost in skromnost.
- skrbeti za unožičnost in popularizacijo jamarstva med občani, predvsem med mladino ter jih po njihovi prostovoljni odločitvi pritegovati v članstvo.
- skrbeti za usposobljenost članov za kvalitetno in varno športno, raziskovalno in rekreacijsko udejstvovanje v jamarstvu ter si prizadevati za stalen dvig teh kvalitet pri članih.
- vzgajati svoje člane v duhu fair-playa ter predanosti socialističnim načelom, ljubezni do naše domovine in narave ter v duhu bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodnosti in narodov.

12.člen

Društvo uresničuje svoje cilje z naslednjimi nalogami:

- organizira s svojimi člani strokovna raziskovanja in preučevanja jam, brezov in drugih kraških objektov ter vodi in izpopolnjuje

arhiv le-teh.

- goji globinsko alpinistiko in jamsko potapljaštvo
- čuva jamske objekte pred poškodbami, onesnaženjem in uničenjem
- propagira jamski turizem in se ukvarja z vodniško dejavnostjo v neturističnih jamah
- z dajanjem pobude in pomočjo pri ustanavljanju in razvoju novonastalih jamarskih organizacij na področju Slovenije
- s širjenjem in popularizacijo jamarstva, ki jo izvaja preko sredstev javnega obveščanja, s prirejanjem jamarskih tečajev, s predavanji in sestanki ter izdajanjem svojega glasila in strokovne literature
- s povezovanjem z drugimi jamarskimi organizacijami v Sloveniji in Jugoslaviji
- s sodelovanjem na meddruštvenih in zvezinih akcijah in prireditvah ter pomočjo pri udeležbi članov na mednarodnih jamarskih prireditvah /tabori, tečaji, kongresi itd./
- s sodelovanjem z občinsko konferenco SZDL, s samoupravnimi interesnimi skupnostmi na območju Ljubljane ter z drugimi množičnimi in družbenimi organizacijami.
- z izdelovanjem, izpopolnjevanjem, prirejanjem in popraviljanjem jamarske opreme in instrumentarija
- z uvajanjem novih, racionalnejših jamarskih ~~metod~~ tehnik in raziskovalnih metod
- s preizkušanjem in preverjanjem oz. testiranjem opreme in orodja glede varnosti
- s sodelovanjem z gospodarskimi organizacijami pri gospodarskem izkoriščanju krasa.

II. - ČLANSTVO

13. člen

Član društva lahko postane vsak občan, ki sprejme ta pravila, se ravha po njih ter izrazi željo, postati član društva in v ta namen poda pristopno izjavo.

Član društva lahko postane tudi tujec, ki se izkaže, da ima dovoljenje za stalno bivanje v Jugoslaviji in če se utemeljeno sklepa, da bo njegovo ravnanje skladno z načeli in nameni društva, navedenimi v teh pravilih.

Članstvo v društvu je prostovoljno.

14. člen

Pravice članov društva so:

- da volijo in so voljeni v organe društva
- da sodelujejo v delu organov društva
- da dajejo predloge in sugestije organom društva k delu in izpolnjevanju nalog
- da se udeležujejo društvenih, meddruštvenih in zvezinih akcij, sestankov, zborovanj in prireditev
- da si izposojajo za to namenjeni društveni inventar in instrumentarij
- da uživajo ugodnosti pri prejemanju jamoslovne literature in pri obiskih turističnih jam, kolikor jim more to društvo zagotoviti
- da sprejemajo nagrade in pohvale za delo v društvu ter za dosežene uspehe.

15. člen

Dolžnosti članov društva so:

- da volijo in so voljeni v organe društva
- da sodelujejo pri delu organov društva
- da spoštujejo ta pravila ter odločbe in sklepe organov društva
- da z osebni prizadevanjem in vzorom pripomorejo k uresničevanju delovnega programa društva
- da se izpopolnjujejo v jamarski tehniki, raziskovalnih sposobnostih, prvi pomoči in drugih jamarskih veščinah ter svoje znanje in izkušnje prenašajo na mlajše člane
- da čuvajo ugled društva
- da redno plačujejo članarino
- dolžni so čuvati naravno okolje, predvsem kraške objekte pred onesnaženjem, poškodbami in uničenjem
- da skrbijo za objekte in inventar, predvsem pa za jamarsko opremo društva ter druga sredstva, s katerimi društvo razpolaga.

16.člen

Člani društva so :

- r e d n i z vsemi pravicami in dolžnostmi, navedenimi v teh pravilih
- p r i p r a v n i k i , ki se uvajajo v jamarske veščine in delo, so pa brez dolžnosti in pravic, ki jih daje 14.člen in 15. člen teh pravil rednim članom. Redni člani postanejo, ko zaključijo pripravniški staž, o čemer sklepa izvršni odbor društva na svoji seji
- č a s t n i č l a n društva lahko postane oseba neoporečnih moralnih lastnosti, ki je s svojim delovanjem št storila društvu neprecenljive usluge in jo društvo kot tako imenuje.

17.člen

Pravice in dolžnosti članov organov društva so častne. Za svoje št delo v organih društva člani praviloma ne prejemaajo plačila. Le za izredne dosežke in požrtvovalnost, ki jo član društva pokaže pri svojem delu, lajško izvršni odbor prizna takemu članu ustrezno nagrado.

18.člen

Članstvo v društvu preneha :

- z izstopom
- s črtanjem
- z izključitvijo na podlagi odločbe disciplinskega sodišča društva
- s smrtjo

19.člen

Član izstopi iz društva prostovoljno, kadar poda organom društva pismeno izjavo o štstopu.

20.člen

Član se črta iz društva, če ne plačuje članarine v dobi zadnjih treh let.

21. člen

Član se izključi iz društva, če grobo krši pravice in dolžnosti naštetih v 14. in 15. členu teh pravil, če zavestno ravna proti interesu in ugledu društva in če je pred sodiščem obsojen za nečastno dejanje.

III. - ORGANIZACIJA DRUŠTVA

22. člen

Organi društva so :

- občni zbor
- izvršni odbor
- nadzorni odbor
- disciplinsko sodišče

O b č n i z b o r

23. člen

Občni zbor je najvišji organ društva in voli druge njegove organe. Sestavljajo ga vsi aktivni in častni člani društva.

24. člen

Občni zbor je lahko reden ali izreden. Redni občni zbor sklicuje izvršni odbor enkrat letno, najkasneje do 30. aprila. Izredni občni zbor se skliče po potrebi. Skliče ga lahko izvršni odbor na svojo pobudo, na zahtevo tretjine članov društva ali na zahtevo nadzornega odbora. ~~Redni~~ Izredni občni zbor sklepa samo o stvari, za katero je bil sklican.

Izvršni odbor je dolžan sklicati izredni občni zbor najkasneje v roku enega meseca po tem, ko je prejel tako zahtevo. V nasprotnem primeru lahko skliče občni zbor polovica članstva društva.

Sklicanje občnega zbora mora biti objavljeno z dnevnim redom najmanj sedem dni pred dnevo, za katerega je bil sklican.

25. člen

Občni zbor sprejema svoje sklepe z večino glasov navzočih članov.

Če se odloča o spremembi pravil ali o prenehanju delovanja društva, je potrebno, da za to glasujeta najmanj dve tretjini navzočih članov in da prisostvuje občnemu zboru najmanj tretjina članov. Način glasovanja določa občni zbor. Ko se glasuje o razrešnici organov društva, ne morejo o tem glasovati člani organov društva.

26.člen

Občnemu zboru smejo prisostvovati vsi, ki so ali želijo biti neposredno ali posredno povezani z delovanjem društva, kot npr. predstavniki jamarskih organizacij, družbeno-političnih organizacij, organizacij združenega dela in drugih organizacij, predstavniki državnih organov in občani nasploh, vendar imajo le pravico posvetovalnega glasu, ne morejo pa glasovati ter odločati o zadevah, o katerih sklepa občni zbor.

27.člen

Občni zbor je sklepčen, če je ob predvidenem času začetka navzoča več kot polovica članov.

Če ob predvidenem začetku občni zbor ni sklepčen, se začetek odloži za 30 minut, nakar je občni zbor sklepčen, če je navzočih vsaj dvajset članov.

28.člen

Občni zbor odpre predsednik društva in ga vodi, dokler občni zbor ne izvoli delovnega ~~predsedstva~~ predsedstva. Poleg tega občni zbor izvoli še zapisnikarja in dva overitelja zapisnika, po potrebi pa tudi volilno komisijo, kandidacijsko komisijo, verifikacijsko komisijo in druge delovne organe.

29.člen

Občni zbor :

- sklepa o dnevnem redu
- razpravlja o delu in poročilih izvršnega in nadzornega odbora in sklepa o njem
- sprejema delovni program društva
- odloča o pritožbah proti sklepom društvenega izvršnega odbora ali odločbam disciplinskega sodišča

- sklepa o finančnem načrtu za prihodnje leto ter potrjuje zaključni račun za minulo leto
- sprejema, spreminja ter dopolnjuje pravila in druge splošne akte društva
- s glasovanjem neposredno voli in razrešuje izvršni odbor in nadzorni odbor ter disciplinsko sodišče
- odloča o prenehanju in združitvi društva
- imenuje delegacijo, ki zastopa društvo v Jamarski zvezi Slovenije in v Mestni zvezi organizacij za tehnično kulturo v Ljubljani
- določa višino članarine

30.člen

O delu občnega zbora se piše zapisnik, ki ga podpišejo poleg zapisnikarja še predsednik delovnega predsestva in oba overovatelja zapisnika.

I z v r š n i o d b o r

31.člen

Izvršni odbor opravlja organizacijske, upravne, administrativne in strokovno-tehnične zadeve. Je izvršilni organ občnega zbora in opravlja zadeve, ki mu jih naloži občni zbor ter zadeva, ki po svoji naravi spadajo v njegovo delovno področje.

32.člen

Izvršni odbor predstavlja društvo pri vključevanju društva v samoupravni socialistični sistem kot njegov sestavni del in v ta namen sodeluje s krajevnimi skupnostmi, s občinsko konferenco SZDL in s ustreznimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi na način, kakor je določeno s pravnimi predpisi in s drugimi splošnimi akti navedenih organizacij.

33.člen

Izvršni odbor je za svoje delo odgovoren občnemu zboru.

34.člen

Izvršni odbor sestavljajo :

predsednik, podpredsednik, tajnik, blagajnik, gospodar, predsedniki komisij oz. skupin, ki se oblikujejo po potrebi kot stalne ali začasne ter izvoljeni člani.

Izvršni odbor šteje 7 do največ 15 članov.

V novi izvršni odbor se izvoli najmanj ena tretjina novih članov.

35. člen

Predsednik / v primeru njegove odsotnosti ali zadržanosti pa podpredsednik / izvršnega odbora posamič zastopa društvo pred državnimi organi ter drugimi organizacijami in tretjimi osebami po navodilih izvršnega odbora.

36. člen

Izvršni odbor upravlja društvo v času med ~~med~~ dvema občnima zboroma po smernicah, sprejetih na občnem zboru. Sestaja se praviloma enkrat v dveh mesecih, po potrebi pa tudi bolj pogosto.

37. člen

Člane izvršnega odbora voli občni zbor za eno leto in so lahko večkrat zaporedoma izvoljeni.

38. člen

V okviru svojega delovnega področja iz 31. člena pravil, opravlja izvršni odbor zlasti te-le zadeve :

- sklicuje občni zbor in pripravlja poročila o delu ter predloge za občni zbor
- pripravlja predloge za splošne akte društev
- pripravlja in sestavlja predlog za finančni načrt in zaključni račun
- sestavlja letni koledar večjih društvenih akcij in raziskav
- vodi posle, ki zadevajo evidenco članov
- imenuje iz vrst članstva stalne in občasne komisije oz. skupine
- vzpodbuja, organizira ter usmerja članske jarmarske ~~skupinske~~ akcije oz. ekskurzije
- skrbi za materialno-finančno poslovanje društva in za sredstva društva
- organizira reševalno skupino

- vodi kataster kraških objektov Jamarske zveze Slovenije v soglasju s sklepi njenega občnega zbora in skrbi, da se leta ne zlorablja
- vodi knjižnico Jamarske zveze Slovenije v soglasju s sklepi njenega občnega zbora
- na predlog članov sprejema nove člane
- neposredno skrbi za uresničenje ciljev in nalog, ki jih določajo § 9., 10., in 11. člen teh pravil.

39.člen

V primeru izpraznjenih mest lahko izvršni odbor kooptira v svoj sestav največ tri člane.

40.člen

Izvršni odbor sprejema sklepe, če seji prisostvuje več kot polovica odbornikov. Sklepi so sprejeti, če zanje glasuje večina navzočih odbornikov.

41.člen

Izvršni odbor izbere iz svojih vrst članov društva tehnično komisijo, ki jo vodi predsednik komisije. Tehnična komisija ima tri člane. Naloga komisije je, da pregleduje, testira in izloča plezalno in reševalno ter drugo jamarsko opremo glede varnosti in uporabnosti ter skrbi za njeno vzdrževanje. Daje predloge za nabavo nove plezalne in reševalne ter druge jamarske opreme in instrumentarija.

N a d z o r n i o d b o r

42.člen

Nadzorni odbor je sestavljen iz treh članov, ki jih izvoli občni zbor za dobo enega leta.

Nadzorni odbor izvoli iz svoje srede predsednika.

43. člen

Naloga nadzornega odbora je, da spremlja delo izvršnega odbora med dvema občnima zboroma in da vrši stalni nadzor nad finančnim poslovanjem društva.

Nadzorni odbor je odgovoren občnemu zboru in mu mora pismeno poročati vsaj enkrat v koledarskem letu.

44. člen

Nadzorni odbor sprejme veljavne sklepe, če so prisotni vsi trije člani in če zanje glasujeta vsaj dva člana. Člani nadzornega odbora ne morejo biti hkrati člani izvršnega odbora, imajo pa pravico udeleževati se vseh sej izvršnega odbora, vendar brez pravice odločanja.

Disciplinsko sodišče 45. člen

Disciplinsko sodišče sestavljajo trije člani, ki jih voli občni zbor za dobo enega leta.

Predstojnika disciplinskega sodišča izvolijo člani disciplinskega sodišča izmed sebe.

Disciplinsko sodišče vodi disciplinski postopek in izreka kazni po disciplinskem pravilniku.

IV. - MATERIALNO - FINANČNO POSLOVANJE DRUŠTVA

46. člen

Dohodki društva so :

- članarina
- dohodki od lastnih dejavnosti
- dodeljena sredstva od Jamarske zveze Slovenije in Mestne zveze organizacij za tehnično kulturo v Ljubljani
- druge dotacije
- darila in volila
- drugi dohodki

Društvo razpolaga s finančnimi sredstvi v mejah odobrenega finančnega načrta.

47. člen

Premoženje društva sestavljajo vse premočnine in nepremičnine, ki so vpisane v inventarno knjigo in so kot take last društva. S premoženjem društva upravlja izvršni odbor, jamarsko opremo in instrumentarij pa izposoja članom društva gospodar po posebnem pravilniku ter skrbi za točno vračanje izposojenih predmetov. Gospodar ugotavlja pri izposojanju inventarja eventuelno nastalo škodo in o tem poroča izvršnemu odboru za nadaljnje ukrepanje.

Premičnine se lahko nakupujejo ali odtujujejo tretjim osebam le na podlagi sklepa seje izvršnega odbora. O nakupu in odtujitvi nepremičnin društva odloča občni zbor društva.

48. člen

Materialno in finančno poslovanje mora biti v skladu z načeli, ki veljajo za društva ter z veljavnimi predpisi. Materialna in finančna evidenca se opravlja po načelih blagajniškega in materialnega poslovanja.

49. člen

Finančno poslovanje društva se odvija preko tekočega računa društva pri službi družbenega knjigovodstva. Blagajnik vodi finančno poslovanje društva po pravilniku o materialno-finančnem poslovanju. Denarna sredstva vodi blagajnik v blagajniški knjigi. Blagajnik poroča o finančnem poslovanju izvršnemu odboru. Nepremičnine in premočnine društva vodi gospodar v inventarni knjigi, vodi pa tudi knjigo o izposojeni opremi in instrumentariju. O materialnem poslovanju poroča gospodar izvršnemu odboru.

50. člen

Finančne in materialne listine podpisujeta blagajnik in predsednik društva. Odredbodajalec je predsednik izvršnega odbora, v njegovi odsotnosti pa njegov namestnik, ki ga določi izvršni odbor.

51. člen

Delo blagajnika in gospodarja je javno. Vsak član društva lahko zahteva vpogled v finančno in materialno poslovanje društva.

V. - DISCIPLINSKA ODGOVORNOST

52.člen

Za disciplinski prekršek članov društva se šteje hujše nespoštovanje pravil in sklepov organov društva ter vsako drugo ravnanje, ki utegne huje prizadeti interese in ugled društva.

53.člen

O prekrških odloča na prvi stopnji disciplinsko sodišče, ki posluje po disciplinskem pravilniku društva.

54.člen

Disciplinsko sodišče lahko izreče članom društva naslednje ukrepe:

- opomin
- javni opomin
- suspenz, a največ za eno leto
- izključitev

Za disciplinski postopek se smiselno uporabijo določbe zakonika o kazenskem postopku.

O pritožbah proti sklepom disciplinskega sodišča odloča na svojem prvem naslednjem sklicu občni zbor društva kot drugostopenjski organ.

VI. - KONČNE DOLOČBE

55.člen

Društvo preneha :

- s sklepom občnega zbora z dvotretjinsko večino navzočih članov
- z odločbo pristojnega državnega organa
- če pade število članov pod deset.

56.člen

V primeru prenehanja društva pripadejo njegova sredstva Jamarski zvezi Slovenije.

57.člen

V skladu s pravili ima društvo še naslednje splošne akte :

- disciplinski pravilnik
- finančni pravilnik
- pravilnik reševalne skupine
- pravilnik potapljaške skupine
- pravilnik o ekskurzijah
- pravilnik o izposojanju opreme
- pravilni o vodniški službi v Križni jami

Splošni akti iz prejšnjega odstavka morajo biti sprejeti najpozneje v roku treh mesecev po občnem zboru društva, ki je sprejel ta pravila.

58.člen

Ta statut začne veljati, ko ga sprejme občni zbor društva; to je bilo 16.decembra 1975.

Errata corrige :

Str.2 - § 10 - : dodaj drugo vrsto : "svojem delovanju širše in ožje javnost."

Ostale napake so lapsusi pri tipkanju in niso bistvene za razumevanje besed.